

SC_03

Competenties in andere talen

Tweede graad

Doorstroomfinaliteit

Vreemde talen receptief, productief en interactief, zowel mondeling als schriftelijk gebruiken als communicatiemiddelen in relevante situaties.

3.1 De leerlingen zijn gemotiveerd voor taal m.i.v. cultuur, lezen, spreken, interactie, schrijven, luisteren en inzicht in het taalsysteem.°

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

Conceptuele kennis

Procedurele kennis

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

Met inbegrip van tekstkenmerken

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Affectieve dimensie°

Psychomotorische dimensie

3.2 De leerlingen beleven plezier aan taal m.i.v. cultuur, lezen, spreken, interactie, schrijven, luisteren en inzicht in het taalsysteem.°

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

Conceptuele kennis

Procedurele kennis

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

Met inbegrip van tekstkenmerken

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Affectieve dimensie°

Psychomotorische dimensie

3.3 De leerlingen ontwikkelen durf om te communiceren.°

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

Conceptuele kennis

Procedurele kennis

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

Met inbegrip van tekstkenmerken

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Affectieve dimensie°

Psychomotorische dimensie

3.4 De leerlingen bepalen het onderwerp en de globale inhoud van geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

- Woordenschat: elementair maar vrij breed repertoire bestaande uit frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein

Conceptuele kennis

- Onderwerp
- Globale inhoud
- Doelgerichte communicatie

Procedurele kennis

- Toepassen van strategieën: met lees- en luisterdoel rekening houden; voorkennis activeren; inhoud voorspellen; vragen stellen; de vermoedelijke betekenis van onbekende woorden en zinnen afleiden uit de context, via taalverwantschap of op basis van woorddelen; bepalen of het achterhalen van de betekenis van een onbekend woord belangrijk is; talige hulpmiddelen gebruiken
- Functioneel gebruiken van eindtermen 3.9 en 3.10

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

* Het referentiekader is het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen zoals geformuleerd door de Raad van Europa (B1).

Met inbegrip van tekstkenmerken

- * Tekststructuur met een beperkte mate van complexiteit
- * Niet al te hoge informatiedichtheid
- * Elementaire maar vrij brede woordenschat bestaande uit hoofdzakelijk frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein
- * Vrij grote en herkenbare samenhang
- * Concrete tot vrij algemene inhoud, gerelateerd aan een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein
- * Zinsbouw met een beperkte mate van complexiteit
- * Vrij lange teksten
- * Tekstsoorten zoals informatief, opiniërend, prescriptief, narratief, persuasief, argumentatief, apart of gecombineerd

Bijkomend voor schriftelijke receptie

- * Vrij duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie

- * Met een beperkte mate van achtergrondruis
- * Normaal spreektempo, met weinig pauzes
- * Ondersteunende maar natuurlijke intonatie
- * Heldere uitspraak, duidelijke articulatie
- * Met lichte afwijking ten opzichte van de standaardtaal

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Beheersingsniveau Analyseren

Affectieve dimensie°

Psychomotorische dimensie

3.5 De leerlingen bepalen wat de hoofdgedachte en de hoofdpunten zijn in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

- Zie eindterm 3.4

Conceptuele kennis

- Hoofdgedachte
- Hoofdpunt
- Doelgerichte communicatie

Procedurele kennis

- Zie eindterm 3.4

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

- Zie eindterm 3.4

Met inbegrip van tekstkenmerken

- Zie eindterm 3.4

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Beheersingsniveau Analyseren

Affectieve dimensie*

Psychomotorische dimensie

3.6 De leerlingen selecteren relevante informatie in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte communicatie.

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

- Zie eindterm 3.4

Conceptuele kennis

- Relevante informatie
- Doelgerichte communicatie

Procedurele kennis

- Zie eindterm 3.4

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

- Zie eindterm 3.4

Met inbegrip van tekstkenmerken

- Zie eindterm 3.4

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Beheersingsniveau Analyseren

Affectieve dimensie*

Psychomotorische dimensie

3.7 De leerlingen produceren schriftelijke en mondelinge teksten in functie van doelgerichte communicatie.

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

- Woordenschat: elementair maar vrij breed repertoire bestaande uit frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen die toelaten zich uit te drukken over een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein

Conceptuele kennis

- Doelgerichte communicatie

Procedurele kennis

- Toepassen van strategieën: met spreek- en schrijfdoel rekening houden; voorkennis activeren; met ontvanger rekening houden zoals door het gepast inzetten van lichaamstaal; talige hulpmiddelen gebruiken; eigen tekst nakijken; ondersteunende middelen gebruiken
- Functioneel gebruiken van eindtermen 3.9 en 3.10

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

- * Het referentiekader is het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen zoals geformuleerd door de Raad van Europa (B1).

Met inbegrip van tekstkenmerken

- * Beheersing van een elementair maar vrij breed repertoire bestaande uit frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen die toelaten zich uit te drukken over een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein al kunnen lexicale beperkingen leiden tot

herhaling, tot omhaal van woorden en tot moeite met formulering

* Beheersing van de taalstructurele elementen opgenomen in eindterm 3.9; over het algemeen redelijk goede grammaticale beheersing, maar met merkbare invloed vanuit de moedertaal; fouten komen voor, maar begrip van boodschap door ontvanger komt meestal niet in het gedrang

* Zinsbouw met een beperkte mate van complexiteit

* Gepaste en herkenbare tekststructuur (inleiding, midden, slot) met een beperkte mate van complexiteit

* Duidelijk herkenbare tekstverbanden o.m. door gebruik van signaalwoorden zoals beschrijvend, chronologisch, middel-doelverband, oorzakelijk, redengevend, gevolgaanduidend, tegenstellend, toegevend, voordelen-nadelenverband, voorwaardelijk, opsommend, vergelijkend, toelichtend, samenvattend, concluderend

* Concrete tot vrij algemene inhoud gerelateerd aan een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein

* Gebruik van gepaste beleefdheidsconventies bij taalhandelingen en van gepast register: neutraal, familiair

* Vrij beperkte lengte

* Tekstsoorten zoals informatief, opiniërend, prescriptief, persuasief, apart of gecombineerd

Bijkomend voor schriftelijke productie

* Duidelijk herkenbare tekstopbouw en gebruik van tekstopbouwende elementen: titel, alinea

* Gepaste lay-out

* Heldere doorlopende tekst die over het algemeen te begrijpen is; spelling, leestekengebruik en lay-out staan tekstbegrip niet in de weg

Bijkomend voor mondelinge productie

* Gepaste, niet-storende lichaamstaal

* Uitspraak is over het algemeen duidelijk te verstaan en begrip van de boodschap komt meestal niet in het gedrang, ondanks mogelijke uitspraakfouten zoals die van minder vertrouwde klanken, woorden en invloed van andere talen

* Kan zich betrekkelijk vlot uitdrukken ondanks regelmatige pauzes of herstelacties

* Met behulp van ondersteunende middelen

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Beheersingsniveau Creëren

Affectieve dimensie°

Psychomotorische dimensie

3.8 De leerlingen nemen deel aan schriftelijke en mondelinge interactie in functie van doelgerichte communicatie.

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

- Zie eindtermen 3.4 en 3.7

Conceptuele kennis

- Zie eindtermen 3.4 t.e.m. 3.7

Procedurele kennis

- Zie eindtermen 3.4 en 3.7

Bijkomend

- Toepassen van strategieën: met doel interactie rekening houden; op wat de ander zegt of schrijft inspelen; om hulp/opheldering vragen zoals trager spreken, herhalen, herformuleren en zelf hulp/opheldering bieden; elementen van lichaamstaal en intonatie herkennen en zelf doelgericht inzetten; taalgebruik aan de ontvanger aanpassen

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

* Het referentiekader is het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen zoals geformuleerd door de Raad van Europa (B1).

Met inbegrip van tekstkenmerken

* Zie eindtermen 3.4 en 3.7

* Gebruik van gepaste beleefdheidsconventies bij de volgende taalhandelingen: aanspreken, begroeten, afscheid nemen, voorstellen, bedanken, uitnodigen, zich verontschuldigen, reageren op verontschuldiging, waardering uiten

Bijkomend voor mondelinge interactie

* Gebruik van gepaste beleefdheidsconventies bij de volgende taalhandelingen: belangstelling tonen, informeren naar iemands gezondheid, gastvrijheid aanbieden

* Kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek, maar zal soms moeten vragen om herhaling van bepaalde woorden en zinnen; kan een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen; kan een breed scala van eenvoudige taal flexibel inzetten om de boodschap bevattelijk over te brengen; kan om verduidelijking of om verdere uitleg (zoals details) vragen; kan gedeeltelijk herhalen wat iemand anders heeft gezegd om wederzijds begrip te bevestigen

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Beheersingsniveau Creëren

Affectieve dimensie°

Psychomotorische dimensie

3.9 De leerlingen gebruiken het inzicht in de belangrijkste regels en kenmerken van vreemde talen als taalsystemen ter ondersteuning van doelgerichte communicatie.

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

(onderstaande kenniselementen gelden voor het Frans én het Engels, tenzij gespecificeerd dat ze enkel voor het Frans of het Engels gelden door de aanduiding van respectievelijk [F] of [E])

- Betekenissen van frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een elementair maar vrij breed repertoire gerelateerd aan een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein (receptief)
- Betekenissen van frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een elementair maar vrij breed repertoire dat toelaat zich uit te drukken over een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein (productief)

Conceptuele kennis

- Relatie klank- en schriftbeeld
- Woordsoorten: zelfstandig naamwoord, bijvoeglijk naamwoord, werkwoord, voornaamwoord, lidwoord, voegwoord, voorzetsel, telwoord, bijwoord, tussenwerpsel
- Zinsdelen: onderwerp, persoonsvorm, lijdend voorwerp, meewerkend voorwerp, voorzetselvoorwerp [F], prepositional phrase [E], attribut du sujet [F]
- Zelfstandige naamwoorden: getal, genus [F]
- Lidwoorden: bepaald, onbepaald, samengetrokken [F], delend [F], vervanging door 'de' na hoeveelheid en ontkenning [F], 'de' voor bijvoeglijk + zelfstandig naamwoord in het meervoud [F], lidwoord bij lichaamsdelen [F], lidwoord (of geen lidwoord) bij landen
- Voornaamwoorden: persoonlijk (als onderwerp en als lijdend [F] en meewerkend [F] voorwerp, met nadruk [F]), aanwijzend, bezittelijk, vragend, onbepaald, betrekkelijk, wederkerend, en [F], y [F], tout [F], plaats van persoonlijk voornaamwoord en van de meest frequente combinaties (als lijdend en meewerkend voorwerp, y, en) [F]
- Hoofd- en rangtelwoorden
- Bijvoeglijke naamwoorden: meervoud [F], vrouwelijk [F], tout [F], plaats, stellende trap, vergrotende trap, overtreffende trap, bel [F], nouvel [F], vieil [F]
- Werkwoorden: onderscheid tussen tijden en wijzen [F]; indicatif [F], impératif [F], infinitif [F], subjonctif [F], conditionnel [F], participe (passé) [F]; ind. présent [F], ind. passé récent [F], ind. passé composé [F], ind. imparfait [F], ind. futur proche [F], ind. futur simple [F], subj. présent [F], conditionnel présent [F], conditionnel passé [F]; infinitive [E], imperative [E], (past) participle [E]; present simple [E], present continuous [E], simple past [E], present perfect [E], simple future [E], going to future [E]; regelmatige en onregelmatige werkwoorden, wederkerende werkwoorden, onpersoonlijke werkwoorden; do om iets te benadrukken [E]
- Modal verbs: have to, can, could, may, might, shall, should, will, would, must [E]
- Question tags [E]
- Frequentie voorzetsels (inz. bij geografische namen en transportmiddelen) en voorzetselgroepen
- Genitievormen [E]
- Frequentie nevenschikkende en onderschikkende voegwoorden
- Frequentie bijwoorden op -ment [F], -ly [E]
- Frequentie tussenwerpsels
- Ontkennende, bevestigende zinnen, mededelende, vragende, bevelende, uitroepende zinnen
- Betrekkelijke bijzinnen (met qui, que, dont, où [F]; met that, who, whose, which, when, where, why [E])
- Typerend gebruik van wijzen na voegwoorden en werkwoorden [F]
- Voorwaardelijke zinnen: l'hypothèse/la condition (met si + ind. présent, si + ind. imparfait) [F], the conditional (realis) [E]

Procedurele kennis

- Toepassen van uitspraak:
  - > Klinkers (incl. nasale [F]), medeklinkers (stemhebbende en stemloze), halfklinkers, tweeklanken
  - > Stemhebbende medeklinkers op het einde van het woord
  - > Specifieke grafieën en klanken: r, h-, in/im-, en/em-, g-, c-, ch-, qu-, gu-, -s/ss-, -ill-, -oe-, -eu-, -gn-, -ent, -er/ez, -ais/ait/aient [F]; th, r, w, -d [E]
  - > Klinker + accent grave / accent aigu / accent circonflexe [F]
  - > Aspiratie van t, p, k [E]
  - > Liaison, enchaînement [F]
  - > Letters van het alfabet
  - > Articulatie, intonatie
  - > Woord- en zinsklemtoon
- Toepassen van spelling van frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een elementair maar vrij breed repertoire dat toelaat zich uit te drukken over een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein
- Gebruiken van woordsoorten: zelfstandig naamwoord, bijvoeglijk naamwoord, werkwoord, voornaamwoord, lidwoord, voegwoord, voorzetsel, telwoord, bijwoord, tussenwerpsel
- Gebruiken van zinsdelen: onderwerp, persoonsvorm, lijdend voorwerp, meewerkend voorwerp, voorzetselvoorwerp [F], prepositional phrase [E], attribut du sujet [F]
- Gebruiken van zelfstandige naamwoorden: getal, genus [F]
- Gebruiken van congruentie: onderwerp-persoonsvorm, bijvoeglijk naamwoord-zelfstandig naamwoord [F], voltooid deelwoord (met être, met avoir en COD) [F]
- Gebruiken van lidwoorden: bepaald, onbepaald, samengetrokken [F], delend [F], vervanging door 'de' na hoeveelheid en ontkenning [F], 'de' voor bijvoeglijk + zelfstandig naamwoord in het meervoud [F], lidwoord bij lichaamsdelen [F], lidwoord (of geen lidwoord) bij landen
- Gebruiken van voornaamwoorden: persoonlijk (als onderwerp en als lijdend [F] en meewerkend [F] voorwerp, met nadruk [F]), aanwijzend, bezittelijk, vragend, onbepaald, betrekkelijk, wederkerend, en [F], y [F], tout [F], plaats van persoonlijk voornaamwoord en van de meest frequente combinaties (als lijdend en meewerkend voorwerp, y, en) [F]
- Gebruiken van hoofd- en rangtelwoorden
- Gebruiken van bijvoeglijke naamwoorden: meervoud [F], vrouwelijk [F], tout [F], plaats, stellende trap, vergrotende trap, overtreffende trap, bel [F], nouvel [F], vieil [F]
- Gebruiken van werkwoorden: onderscheid tussen tijden en wijzen [F]; indicatif [F], impératif [F], infinitif [F], subjonctif [F], conditionnel [F], participe (passé) [F]; ind. présent [F], ind. passé récent [F], ind. passé composé [F], ind. imparfait [F], ind. futur proche [F], ind. futur simple [F], subj. présent [F], conditionnel présent [F], hoogfrequente vormen van conditionnel passé [F]; infinitive [E], imperative [E], (past) participle [E]; present simple [E], present continuous [E], simple past [E], present perfect [E], simple future [E], going to future [E]; gebruiken van present simple en present continuous in de toekomst [E]; regelmatige en onregelmatige werkwoorden, wederkerende werkwoorden, onpersoonlijke werkwoorden; do om iets te benadrukken [E]; gebruiken van werkwoorden in het verleden, het heden en de toekomst
- Gebruiken van modal verbs: have to, can, could, may, might, shall, should, will, would, must [E]
- Gebruiken van question tags [E]

- Gebruiken van frequente voorzetsels (inz. bij geografische namen en transportmiddelen) en voorzetselgroepen
- Gebruiken van genitiefvormen [E]
- Gebruiken van frequente nevenschikkende en onderschikkende voegwoorden
- Gebruiken van frequente bijwoorden op -ment [F], -ly [E]
- Gebruiken van frequente tussenwerpsels
- Gebruiken van de valentie van frequente werkwoorden [F]
- Gebruiken van de bouw van enkelvoudige en samengestelde zinnen (nevenschikking, onderschikking)
- Gebruiken van ontkennende, bevestigende zinnen, mededelende, vragende, bevelende, uitroepende zinnen
- Gebruiken van betrekkelijke bijzinnen (met qui, que, dont, où [F], met that, who, whose, which, when, where, why [E])
- Gebruiken van wijzen na frequente voegwoorden en werkwoorden [F]
- Gebruiken van voorwaardelijke zinnen: l'hypothèse/la condition (met si + ind. présent, si + ind. imparfait) [F], the conditional (realis) [E]
- Gebruiken van kleine letters en hoofdletters (landen, regio's, inwoners, taal, bijvoeglijk naamwoord van geografische termen, aansprekingen)

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

Met inbegrip van tekstkenmerken

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Beheersingsniveau Toepassen

Affectieve dimensie*

Psychomotorische dimensie

3.10 De leerlingen gebruiken kenmerken, mogelijkheden en principes van vreemde talen als communicatiemiddelen in functie van doelgerichte communicatie.

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

Conceptuele kennis

- Tekstopbouwende elementen: titel, tussentitel, kopje, alinea
- Tekststructuur: inleiding, midden, slot
- Structuuraanduiders: signaalwoorden en verwijswaarden
- Benadrukte woorden, lay-out, afbeeldingen
- Tekstverbanden zoals beschrijvend, chronologisch, middel-doelverband, oorzakelijk, redengevend, gevolgaanduidend, tegenstellend, toegevend, voordelen-nadelenverband, voorwaardelijk, opsommend, vergelijkend, toelichtend, samenvattend, concluderend
- Tekstsoorten en teksttypes: informatief zoals een krantenartikel, persuasief zoals een reclameboodschap, argumentatief zoals een betoog, opiniërend zoals een opiniestuk, prescriptief zoals een gebruiksaanwijzing, narratief zoals een reisverhaal
- Communicatiemodel: zender, boodschap, ontvanger, kanaal, context, doel
- Verbale en non-verbale communicatie
- Effecten van non-verbale gedrag (mondelijke productie en interactie)
- Beleefdheidsconventies
- Registers: familiair, neutraal; voor Frans met inbegrip van het gebruik van conditionnel de politesse en van 'tu' en 'vous'
- Compenserende strategieën bij falende communicatie
- Talige middelen om de mate van subjectiviteit of objectiviteit uit te drukken

Procedurele kennis

- Receptie en interactie: herkennen van tekstopbouwende elementen, tekststructuren, structuuraanduiders, benadrukte woorden, tekstverbanden, tekstsoorten, verbale en non-verbale communicatie en non-verbale gedrag; onderscheiden van hoofd- en bijzaken en reconstrueren van de gedachtegang aan de hand van bijvoorbeeld signaalwoorden en tekststructuur; gebruiken van lay-out, afbeeldingen en visuele ondersteunende elementen zoals bewegende beelden; bepalen van tekstdoel; herkennen van talige middelen om de mate van subjectiviteit of objectiviteit uit te drukken
- Productie en interactie: gebruiken van gepaste tekstopbouwende elementen, tekststructuren, structuuraanduiders, benadrukte woorden, tekstverbanden, lay-out, afbeeldingen, beleefdheidsconventies bij taalhandelingen, registers, non-verbale gedrag en visuele ondersteunende elementen; gebruiken van conditionnel de politesse en van 'tu' en 'vous' [F]; gebruiken van tekstsoorten, teksttypes, verbale en non-verbale communicatie; gebruiken van talige middelen om de mate van subjectiviteit of objectiviteit uit te drukken
- Gebruiken van een communicatiemodel
- Gebruiken van compenserende strategieën bij falende communicatie
- Toepassen van reflectievaardigheden

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

Met inbegrip van tekstkenmerken

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Beheersingsniveau Toepassen

Affectieve dimensie^o

Psychomotorische dimensie

3.11 De leerlingen tonen interesse in culturele contexten waarin vreemde talen worden gebruikt.^o

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

Conceptuele kennis

Procedurele kennis

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

Met inbegrip van tekstkenmerken

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Affectieve dimensie^o

Psychomotorische dimensie

3.12 De leerlingen illustreren bij het lezen en beluisteren van teksten aspecten van maatschappijen en culturen waarin de doeltaal wordt gesproken.

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

Conceptuele kennis

- Enkele kenmerkende aspecten van maatschappijen en culturen waarin de doeltaal wordt gesproken (bv. op vlak van dagelijks leven, leefomstandigheden, lichaamstaal)
- Enkele mogelijke gevolgen van stereotiepe voorstellingen van maatschappijen en culturen waarin de doeltaal wordt gesproken
- Uniciteit en eigenheid van maatschappijen en culturen

Procedurele kennis

- Functioneel gebruiken van eindtermen 3.4 t.e.m. 3.6

Metacognitieve kennis

Met inbegrip van context

Met inbegrip van tekstkenmerken

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Beheersingsniveau Begrijpen

Affectieve dimensie^o

Psychomotorische dimensie

3.13 De leerlingen verwoorden hun gedachten, gevoelens en beleving bij het lezen, beluisteren en bekijken van literaire teksten.

Met inbegrip van kennis

Feitenkennis

Conceptuele kennis

- Literaire teksten zoals strip, gedicht, film, toneelstuk, kortverhaal, graphic novel, liedtekst, slam poetry

Procedurele kennis

- Functioneel gebruiken van eindtermen 3.4 t.e.m. 3.7

Metacognitieve kennis

- Eigen gedachten en gevoelens zoals waarom sommige aspecten van de tekst aanspreken, waarom men zich identificeert met een bepaald personage, in welke zin men gelijkaardige ervaringen zelf al heeft meegemaakt, waarom de tekst een bepaalde emotionele reactie teweegbrengt, waarom de uitdrukingsvorm of stijl aanspreekt

Met inbegrip van context

Met inbegrip van tekstkenmerken

Met inbegrip van kenmerken van de gelezen of beluisterde teksten

- * Hoofdzakelijk frequente woorden en woordcombinaties
  - * Redelijk eenvoudige zinsbouw
  - * Beperkte lengte
  - * Een brede waaier aan literaire teksten zoals strip, gedicht, film, toneelstuk, kortverhaal, graphic novel, liedtekst, slam poetry
- bijkomend voor mondelinge receptie
- * Geen of weinig achtergrondruis (wel muziek)
  - * Normaal spreektempo met pauzes
  - * Ondersteunende intonatie
  - * Heldere uitspraak, duidelijke articulatie
  - * Eventueel met visuele ondersteuning (zoals bewegende beelden)
  - * Eventueel met ondersteuning van non-verbaal gedrag

Met inbegrip van kenmerken van de geproduceerde teksten

- * Beheersing van een elementair maar vrij breed repertoire bestaande uit frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen al kunnen lexicale beperkingen leiden tot herhaling, tot omhaal van woorden en tot moeite met formulering
- * Beheersing van de taalstructurele elementen opgenomen in eindterm 3.9; over het algemeen redelijk goede grammaticale beheersing, maar met merkbare invloed vanuit de moedertaal; fouten komen voor, maar begrip van boodschap door ontvanger komt meestal niet in het gedrang
- * Zinsbouw met een beperkte mate van complexiteit
- * Gebruik van gepaste beleefdheidsconventies bij taalhandelingen en van gepast register: neutraal, familiair
- * Vrij beperkte lengte
- * Inhoud: eigen gedachten en gevoelens m.b.t. de gelezen, bekeken of beluisterde tekst (bv. waarom sommige aspecten van de tekst aanspreken, waarom men zich identificeert met een bepaald personage, in welke zin men gelijkaardige ervaringen zelf al heeft meegemaakt, waarom de tekst een bepaalde emotionele reactie teweegbrengt, waarom de uitdrukingsvorm of stijl aanspreekt)

Bijkomend voor schriftelijke productie

- * Heldere tekst die over het algemeen te begrijpen is; spelling, leestekengebruik en lay-out staan tekstbegrip niet in de weg

Bijkomend voor mondelinge productie

- * Gepaste, niet-storende lichaamstaal
- * Uitspraak is over het algemeen duidelijk te verstaan en begrip van de boodschap komt meestal niet in het gedrang, ondanks mogelijke uitspraakfouten zoals die van minder vertrouwde klanken, woorden en invloed van andere talen
- * Kan zich betrekkelijk vlot uitdrukken ondanks regelmatige pauzes of herstelacties
- * Met behulp van ondersteunende middelen

Met inbegrip van dimensies eindterm

Cognitieve dimensie

Beheersingsniveau Creëren

Affectieve dimensie*

Reageren op opvattingen, gedrag, gebeurtenissen, informatie, taken, strategieën, ...

Psychomotorische dimensie